

Inhoud

Inleiding	9
Deel 1 – De wijngaard	19
1 Planten	21
2 Plaats	31
3 Druiven	47
Deel 2 – De Wijnbouwer	61
4 Lied	63
5 Onderzoek vooraf	79
6 Heuvels	99
7 Stenen	113
Deel 3 – De Wijnstok	129
8 De Wijnstok	131
9 Blijf	145
10 Snoeien	161
11 Steun	175

Deel 4 – De vrucht	187
12 Grond	189
13 Wortels	209
14 Frisse lucht	223
15 Mest	237
16 Ongedierte	245
Deel 5 – De oogst	255
17 Binnenhalen	257
18 Overgebleven vrucht	271
19 Feest	289
Epiloog	305
Dankwoord	308
Over de schrijfster	313
Noten	315

Inleiding

Als er iets is wat ik tijdens mijn leven en mijn bediening onder talloze mensen geleerd heb, is het dit: *we willen er allemaal toe doen*. Het verlangen om ertoe te doen, is universeel. Man of vrouw; volwassene of kind; gelovig of niet-gelovig; rijk of arm; zwart, blank of bruin – dit verlangen is verweven met elke menselijke ziel.

De ontdekking dat dat geen loze hoop is, is een enorme opluchting. Je doet ertoe. Nu al – zonder dat je ook maar iets verandert. Maar alles verandert als je je Schepper de kans geeft om je te laten zien *waarom* je zo belangrijk bent, en hoe Hij alles wat in je leven speelt op de een of andere manier, vroeg of laat, op subtiele of ontzagwekkende wijze, betekenis geeft.

We zijn geschapen om bij te dragen. Geschapen om wie we zijn en wat wij kunnen toevoegen aan de mix van de mensheid, zodat er uiteindelijk iets góeds ontstaat. Dat was zelfs al zo in het volmaakte paradijs van Eden. Kijk maar naar wat God tegen Adam en Eva zei: *Voeg toe! Bewerk de grond! En jullie tweetjes, wees vruchtbaar en word talrijk. Vul de aarde!*

Jezus verhief dit concept tot een heel nieuw niveau door mensen zijn leven in overvloed te geven en hen te vullen met de kracht van zijn eigen Geest. Dankzij Hem heeft onze bijdrage niet slechts een tijdelijke betekenis – zoals het geval was bij Adam en Eva – maar voor eeuwig.

Hierin wordt Mijn Vader verheerlijkt, dat u veel vrucht draagt en Mijn discipelen bent (...) Niet u hebt Mij uitverkoren, maar Ik heb u uitverkoren, en Ik heb u ertoe bestemd dat u zou heengaan en vrucht dragen, en dat uw vrucht zou blijven (...).

Johannes 15:8, 16

Het idee dat ons leven betekenis heeft, houdt me al bezig zolang ik me kan herinneren, maar nu, nu ik steeds dichterbij de finish kom, word ik er letterlijk door achtervolgd. Als het einde van mijn leven aanbreekt, wil ik weten dat het zin gehad heeft. Ik wil weten dat mijn leven, met al mijn vallen en opstaan, een verschil gemaakt heeft.

Misschien herken je dat. En wij zijn niet de enigen – God wil ook dat onze levens betekenis hebben. Het is zijn wil voor ons dat we effectief zijn, dat we grote dingen doen. Dat verlangen dat we hebben om bij te dragen, om iets te doen wat de moeite waard is, is niet slechts een zelfzuchtige droom. Als wij Jezus volgen, is dat wat we van het leven mogen verwachten.

En vrucht dragen is geen saaie, vervelende klus. Het heeft een directe invloed op de mate van geluk die je ervaart, want meewerken aan wat God doet, is het enige wat werkelijke vervulling en vrede geeft. God overspoelt de wereld met het evangelie van Christus, op zoek naar mensen uit elke taal, elke stam en elke bevolkingsgroep. Hij biedt ieder van hen leven aan, geloof, liefde, hoop, bevrijding, vreugde en een eeuwige toekomst waarin Hij als koning zal regeren. Niets van wat er op aarde gebeurt, is belangrijker of opwindender. En als wij vrucht dragen, maken wij deel uit van dat machtige werk.

Ik weet hoe het is om bang te zijn dat je niet gezien wordt. Ik weet hoe het is om bang te zijn dat je nutteloos bent. Ik weet hoe gemakkelijk je het gevoel kunt krijgen dat je geen gaven of talenten hebt, zeker in een maatschappij waarin uitblinken het hoogste goed is. Als je een beetje op mij lijkt, verlang je ernaar om bij te dragen. Het is je verlangen om ertoe te doen. En weet je? Dat doe je ook.

Je hoeft geen genoeg te nemen met 'voldoen'. In Christus kun je een belangrijk verschil maken.

Jezus' onderwijs over de wijnstok en de ranken spreekt me bijzonder aan, eigenlijk al vanaf het eerste moment dat ik de Bijbel begon te bestuderen. Ik onderwijs al zeker twintig jaar over zijn opdracht aan ons om vrucht te dragen, en hoe essentieel dat is om voldoening te ervaren in je leven. Maar de Bijbel is anders dan alle andere boeken waarover wij mensen beschikken. Een van de spectaculairste kenmerken ervan is wel dat, hoewel de inkt allang is opgedroogd, de woorden van de Schrift allesbehalve dood zijn. Ze zijn levend en krachtig, en de heilige Geest die ze geïnspireerd heeft, kan zelfs de bekendste passage doorstromen en opnieuw tot leven brengen in je ziel.

Dat overkwam mij een jaar geleden in Toscane, tijdens een droomreis die ik maakte met mijn dochters Amanda en Melissa. Ik vond het heerlijk om tijd met mijn meiden door te brengen, maar daarnaast wilde ik deze reis – die we al jaren wilden maken – ook graag gebruiken om hen te bedanken. Zij hebben niet gevraagd om de moeder die ze hebben gekregen. Mijn dochters waren vier en een toen mijn bediening vorm begon te krijgen en ik vrijwel elke vrijdag afwezig was. Meestal ging dat om één nachtje en was hun papa thuis om voor hen te zorgen. Een paar nachten per maand klinkt misschien niet als erg veel, maar kleine meisjes willen niet dat hun moeder weggaat. Als je veertig jaar lang actief bent in een bediening, heeft dat gevolgen voor je gezin. Toch hebben de drie belangrijkste mensen in mijn leven, Keith, Amanda en Melissa, zich nooit laten verleiden tot wrok of verbittering. Hun liefde voor mij is een onuitsprekelijke zegen en een niet te bevatten genade. Ik bid dat God hen daar eeuwig voor zal belonen.

Maar omdat we nog niet in de hemel zijn, dacht ik dat Hij het misschien niet erg vond als ik alvast een voorschotje nam. Ik wilde ze graag zegenen met iets tijdelijks waarvan ik kon meegenieten, en liefst voordat ik te oud was om mijn meiden van elkaar te onderscheiden. Ik had iets in gedachten dat misschien niet zo veel zou bijdragen aan het koninkrijk, behalve dat het drie vrouwen die Jezus liefhadden zou opbouwen. Ik zag het helemaal voor me – goede koffie, goede gesprekken en, als lachen een goed medicijn is (de Bijbel zegt van wel), genoeg vrolijkheid en plezier om nog lang van na te genieten. De Heer leek geen bezwaar te hebben.

Ik was vastbesloten om de drie retourtickets naar Italië te betalen met de airmiles die ik gespaard had, niet alleen omdat ik zuinig ben, maar ook vanwege de symbolische betekenis. Ik wilde iets terugdoen in ruil voor alle keren dat ik op het vliegtuig naar de-hemel-mag-weten-waar gestapt was. Het kostte me bijna al mijn punten, maar dat was het ruimschoots waard.

Zeven uur nadat we waren ingestapt, landden we in Florence, de befaamde wieg van de Renaissance, waar we enkele centimeters nieuw eelt onder onze voeten ontwikkelden voordat we met tranen in onze ogen afscheid namen van Michelangelo's *David*. Tegen de tijd dat we in het vliegtuig terug naar de VS stapten, hadden we Siena bezichtigd, een bezoek gebracht aan Napels, waren we naar de Amalfikust gereden en hadden we een paar dagen doorgebracht in Positano, een schitterend stadje waarvan mensen gezegd hadden dat het de mooiste plek van Italië was. We reisden per motorboot naar het restaurant waar we zouden lunchen, stapten op de ferry naar Capri en brachten onze laatste dagen door in Sorrento. Het was inderdaad de mooiste reis van ons leven – alles waar deze drie Amerikaanse vrouwen op gehoopt hadden, en meer. Maar geen van die plekken vormde de achtergrond van mijn onverwachte romance.

Waar ik het meest van onder de indruk was, was het platteland van Toscane, een haast buitenaardse omgeving. We logeerden drie nachten in een hotelletje op twintig minuten rijden van Siena,

Als het einde van
mijn leven gekomen is,
wil ik weten dat het
van betekenis is geweest.

lichtjaren verwijderd van ons dagelijks leven in Houston. Het hotel was gebouwd op een heuvel waarop een wijngaard was aangelegd, en bood uitzicht over andere heuvels die zich als een groene zee uitstrekten tot aan de horizon. Het maakte niet uit waar ik stond of hoe vaak ik me omdraaide. Overal waar ik keek, zag ik wijnstokken.

Dat ons verblijf in Toscane aan het einde van de oogsttijd viel, was niet te danken aan onze eigen slimmigheid. Dan zouden we apetrots op onszelf geweest zijn. In plaats daarvan was het een kostbaar geschenk van genade aan ons, groentjes op het gebied van druiventeelt. Het was een onverwacht cadeau van God, ingepakt in groene, paarse, bruine en gouden linten. Het enige wat van ons gezegd kan worden, is dat we het geschenk met beide handen aanpakten.

Terwijl we op een mooie Toscaanse ochtend per taxi naar de stad reden, over kronkelweggetjes door de eindeloze heuvels, zagen we de laatste arbeiders door de wijngaarden lopen. Ze inspecteerden de wijnstokken en knipten de laatste zware druiventrossen af. Ik keek gefascineerd toe. Het was alsof een van Jezus' eigen gelijkenissen hier voor mijn ogen werd nagespeeld (Mattheüs 20, 21). Ik moest denken aan een van de laatste opdrachten die Hij zijn discipelen gaf, die in feite neerkwam op 'Wees enorm vruchtbaar' (naar Johannes 15:5-8).

We waren naar Italië gekomen vanwege de bezienswaardigheden; het was geen bijbelstudiereis. Toch kon ik het niet helpen. Als Jezus zo veel aandacht besteed had aan wijnstokken en ranken, moest het wel een goed idee zijn om ze van dichterbij te bekijken en ervan te leren. Als ik wilde begrijpen wat het betekent om Jezus te volgen, kon ik deze gelegenheid niet zomaar voorbij laten gaan. Wat hier gebeurde, was geen achterhaald cultureel fenomeen, in de categorie van hoofdbedekkingen en zuiveringsrituelen. Gods Geest sprak tot mijn hart, en ik kon niet anders dan antwoorden.

Ik was van het ene op het andere moment verliefd. Ik drukte mijn neus tegen het raam van de taxi, mijn handen plat tegen het

glas, als iemand die aan zijn ontvoerders probeert te ontsnappen. Dat moment was het begin van mijn liefde voor druiven. Het was Giuseppe Verdi die ooit zei: 'Anderen mogen het universum hebben, als ik Italië maar mag houden.' Ja, en jij, Giuseppe, mag Italië houden als ik haar wijnstokken mag hebben.

Sinds die reis kan ik het beeld van de wijngaard niet meer uit mijn gedachten zetten. Het was het begin van een diepgaande zoektocht in het Woord, waarbij ik boekenkasten vol commentaren en woordenboeken doorspitte. Het was de aanleiding voor urenlange gesprekken met experts op het gebied van wijnbouw – van het planten van wijnstokken tot het verwerken van de druiven tot wijn – en het lezen van stapels boeken over diezelfde onderwerpen. Met elk stukje onderzoek dat ik deed, groeide mijn fascinatie voor de metafoor van de wijnstok en de ranken. God heeft het lied van de wijngaard in mijn hart gelegd, de naald op het vinyl laten zakken, het volume opengedraaid en mij meegevoerd in een nieuwe dans.

Misschien ken je ook die andere gelijkenis, over iemand die een verborgen schat vond en daar zo ongelofelijk blij mee was, dat hij al zijn geld verzamelde, naar die plek terugging en de hele akker kocht (Mattheüs 13:44). Ik vond een tros druiven aan een prachtige wijnstok en wilde daar alles van weten. Ik kon niet stoppen, totdat ik het hele veld had omgeploegd.

Ik wil de schat die ik in Italië gevonden heb niet voor mezelf houden. Ik wil hem met jou delen. Er is nog een plekje vrij in de taxi. Als jij instapt, schuif ik op. Stel je hart ervoor open, en wie weet word je net zo verliefd als ik.

In haar gedicht 'De zomerdag' stelt Mary Oliver een onvergetelijke vraag, die het waard is om diepgaand te overdenken:

*Vertel me, wat ben je van plan te doen
met je ene geweldige en waardevolle leven?*

Dat geweldige en waardevolle leven van jou doet ertoe – voor God en voor de wereld. Geen kruimeltje ervan wordt verspild.

Je werk doet ertoe.
Je gaven doen ertoe.
Je tranen doen ertoe.
Je pijn doet ertoe.
Je vreugde doet ertoe.
Je hoop doet ertoe.
Je dromen doen ertoe.
Je successen doen ertoe.
Je mislukkingen doen ertoe.
Je relaties doen ertoe.
Je herinneringen doen ertoe.
Je kindertijd doet ertoe.
Je verleden doet ertoe.
Je toekomst doet ertoe.
Je heden doet ertoe.

God gebruikt het – alles ervan. In de handen van de Wijnbouwer gaat niets verloren. Alles heeft waarde.

God wil dat jij tot bloei komt in Hem. Alles wat Hij in je leven plant, is bedoeld om daaraan bij te dragen. Als wij onszelf volledig overgeven aan Hem en aan de weg die Hij met ons gaat, hoe mysterieus en pijnlijk die soms ook is, ontdekken we dat uiteindelijk alles ervan nodig was om ons in staat te stellen te groeien en vrucht te dragen. We zullen zelfs de wijnranken in Toscane veruit overtreffen.

Dus staan we op een kruispunt. Als we de moed hebben om te geloven dat we door God geschapen zijn om tot bloei te komen in Christus, moeten we een keuze maken. Blijven we passief afwachten in de hoop dat er vanzelf iets gebeurt, alsof onze medewerking geen deel uitmaakt van het proces? Of gaan we op weg, huppelend door de velden en met brandend hart, vastbesloten om deze roeping om tot bloei te komen serieus te nemen?

In de bladzijden die volgen, gaan we op zoek naar de Wijnstok, maar weet je wat het mooiste is? Dat we gaandeweg zullen ontdekken dat de Wijnstok zelf al die tijd al op zoek was naar ons. 'Uw schoonheid en liefde achtervolgen mij, elke dag van mijn leven.' (Psalm 23:6, naar *The Message*)

De druiven zijn rijp. De wijngaard wacht. Ga met me mee op zoek.

Deel I

De wijngaard

Ook plantte de HEERE God
een hof ...

GENESIS 2:8

I

Planten

Acht jaar geleden, toen de drukte in de stad ons een beetje te veel werd, pakten Keith en ik onze spullen en verhuisden we naar het platteland. Ik had ooit gezegd dat ik nooit uit dat huis in de stad weg zou gaan. Ik had Keith laten zweren dat hij mijn koude, levenloze lichaam zou begraven in de achtertuin, waar ook de beenderen van onze huisdieren in vrede rustten – voor zover de puppy's die hun plaats innamen dat tenminste toestonden. Ik had er mijn twee dochtertjes grootgebracht. Ze hadden over die oprit gereden, eerst op hun driewielertjes en later op hun fietsen. En ze waren van die oprit vertrokken, hun auto's volgeladen met koffers, handdoeken en gloednieuwe dekbedovertrekken, toen ze uit huis gingen om te studeren.

Maar we werden meer en meer bekropen door het gevoel dat de stad ons verstikte. Elk stukje natuur waar we de honden hadden uitgelaten, waar we na een ruzie opnieuw elkaars hand gepakt hadden en de smog in onze longen vervangen was door zuivere lucht, had in de loop van de tijd plaatsgemaakt voor beton. En toen er in de wijk waar wij woonden – die vier blokken telde – een vierde opslagloods werd opgetrokken, konden we het niet meer aan.

Keiths ouders gingen met ons mee. Zij woonden op nog geen minuut lopen van onze voordeur en waren naar deze buurt verhuisd, zodat we ons leven konden delen en wij een beetje voor hen konden zorgen. Verhuizen zonder hen was geen optie, maar we wisten niet of ze de energie hadden – zowel emotioneel als fysiek – om nog een keer van omgeving te veranderen. We besloten het hen later die week te vragen, tijdens het eten van een overheerlijke tacosalade. 'We zaten eens te denken. Zien jullie het zitten om samen met ons een plekje in de bossen te zoeken en daar te gaan ...' Ze zaten in de auto nog voordat we de vraag hadden afgemaakt.

Met deze verhuizing veranderde er een heleboel. Ons dagelijkse tempo vertraagde, we ruilden het geluid van verkeer in voor nachtelijke serenades van kikkers en krekels en om op mijn werk te komen reed ik niet langer over snelwegen, maar over plattelandsweggetjes – de helft ervan niet eens verhard. Maar de grootste verandering begon toen we een stuk van de tuin omspitten om daar onze eigen moestuin aan te leggen.

Als je eenmaal begint met het bewerken van je eigen lapje grond en de vruchten van je arbeid geproefd hebt, smaakt een tomaat nooit meer hetzelfde.

En God is de opper-Tuinman. Het kan niet anders of Hij denkt er hetzelfde over.

'In het begin.'

De schepping maakte de aardse kant van de hemel zichtbaar. Op de derde dag schiep God het land – aarde, prut, modder – en Hij was er blij mee. Nou is God natuurlijk alwetend, dus zouden we eigenlijk een voorbeeld moeten nemen aan de presbyterianen en zeggen dat God van modder hield en dat Hij het daarom schiep. Je bent er droevig aan toe als je modder verwacht met vuil, of prut vies noemt.

De ronddraaiende brok steen die wij Aarde noemen, is bedekt met een dikke laag grond – vol hobbels en kuilen, poreus en dorstig. Het land waarop we leven, voorziet mieren van zowel hun hoop als hun ondergrondse vesting. Alle lopende wezens, van hagedissen tot luipaarden, laten er een voetafdruk op achter, al is het maar heel even. En als een olifant de modder onder zijn enorme poten opzuigt met zijn slurf, kan het de gevoelige huid op zijn rug tegen de zon beschermen.

Modder is het ruwe materiaal in de handen van de volmaakte Pottenbakker en krijgt vorm op zijn pottenbakkerswiel.

Er was nog geen enkele veldstruik op de aarde en er was nog geen enkel veldgewas opgekomen, want de HEERE God had het niet laten regenen op de aarde; en er was geen mens om de aardbodem te bewerken ...

Genesis 2:5-6

De schrijver lijkt de volgorde van de gebeurtenissen te benadrukken. Het land was er al, maar er groeiden nog geen struiken of planten. Geen hulst, jasmijn of jeneverbes. Geen hysop om deurposten rood mee te schilderen. Geen hortensia om vazen op tafels vol brood mee te vullen. En er waren geen mensen die die dingen zouden missen. Er was alleen water dat uit de aarde opwelde – een soort omgekeerde regen. Het kwam uit de bodem van de aarde en maakte de grond vochtig genoeg om er zandtaartjes van te kunnen bakken.

Toen vormde de HEERE God de mens uit het stof van de aardbodem en blies de levensadem in zijn neusgaten; zo werd de mens tot een levend wezen. Ook plantte de HEERE God een hof in Eden, in het oosten, en Hij plaatste daar de mens, die Hij gevormd had.

Genesis 2:7-8

God vindt het
heerlijk om dingen
te zien *groeien*.